

ROTTERDAMSCH E COURANT.

WOENSDAG 26 NOVEMBER.

KENNISGEVING.

Het HOOFD van het GEMEENTEBESTUUR van ROTTERDAM brengt bij deze ter kennis van de belanghebbenden, dat door den Heer Staatsraad, Commissaris des Konings in de provincie Zuidholland, op den 18 dezer maand zijn executoir verklaard:

Twee Kohieren voor de Belasting op het Personeel, bevattende herzieningen en verdere voljaars aanslagen, dienst 1856—1857, behoorende tot de beide afdelingen dezer Gemeente.

Dat vermeldde Kohieren ter invordering zijn gesteld in handen van de Heeren Ontvangers, en ieder daarop voorkomende verplicht is zijnen aanslag, op den bij de Wet bepaalden voet, te voldoen, en dat heden de termijn van drie maanden ingaat, binnen welke de reclames behooren te worden ingediend.

Rotterdam den 25 November 1856.

Het Hoofd van het Gemeentebestuur,
A. SCHADEE, L. B.

Buitenland.

LONDEN den 24 november.

Donderdag heeft het laatste verhoor der gevangenen *Redpath* en *Kent* plaats gehad, die wegens bedriegerijen en vervalschingen ten nadeele der maatschappij van den Groeten Noorderspoorweg aangeklaagd zijn. Het bedrag der aan die maatschappij ontvreemde gelden wordt op ruim £ 200,000 geschat. *Kent* nam eene schijnbaar onverschillige houding aan, terwijl *Redpath* er daarentegen bleek en verwilderd uitzag en de handen bestendig op den rug hield. Nadat een groot aantal getuigen verhoord was zijn de gevangenen buiten de gerechtszaal geleid.

De *Asia* heeft te Liverpool berigten uit New York tot 12 dezer aangebragt. De *New York Herald* zegt dat het bewind van den aanstaanden President denkelijk bestaan zal uit den generaal *Cass* als secretaris van Staat, den gouverneur *Toney* als secretaris voor de marine, den kolonel *Richardson* als postmeester generaal, en de heeren *Howell Cobb*, *Jesse* en *Bright* als secretarissen der thesaurie en voor binnenlandsche zaken. De heer *J. M. Clayton*, de Amerikaanse minister die in der tijd over het naar hem en den heer *Bulwer* genoemd verdrag onderhandeld heeft, is, na langdurige ziekte, den 9 dezer te Douvres, in de Vereenigde Staten, overleden. Volgens telegrafische berigten uit Centraal Amerika had zich de stelling van *Walker* verbeterd, bevestigde het zich dat hij te Grenada en te Massaja de overwinning behaald heeft en genoot zijn leger de meest wenschelijke gezondheid. De Indianen in Oregon nemen eene onrustwekkende houding aan en de gouverneur *Stevens*, die tot hen gegaan was om te onderhandelen, heeft den aftogt moeten blazen. De geheele landstreek ten noorden en oosten van de rivier *Day* was in de magt der Indianen. De stad *Syracusa* is door een hevigen brand geteisterd, die voor ruim een millioen dollars aan waarde vernield heeft.

PARIJS den 24 november.

De *Moniteur* meldt heden, dat de Keizer graaf *Willem van Wurtemberg* bij zich heeft ontvangen.

De generaal *Dufour* heeft 11. zaterdag deze hoofdstad weder verlaten. Uit het door hem gezegde blijkt, dat de Zwitsersche Regering nog niet heeft kunnen besluiten de in hare magt gevallen hoofden der beweging van Neufchatel los te laten. Mogt zij daartoe kunnen overgaan, dan zouden de overige moeilijkheden ligter uit den weg te ruimen zijn.

Men spreekt sedert eenige dagen van het bestaan eener circulaire van vorst *Gortschakoff* nopens de moeilijkheden, welke de uitvoering van het verdrag van Parijs oplevert. Volgens die circulaire zou de Russische Regering in zeer gematigde taal, zich verheugende over de eenstemmigheid tusschen de Regeringen van Frankrijk, Pruisen en Rusland, zich bereid verklaren alle aanspraken op het Slangeneiland te laten varen, maar verlangen hare zinswijze nopens Bolgrad aan het Congres van Parijs te kunnen mededeelen.

Men zegt dat bij het ministerie van landbouw en koophandel een wetsontwerp op verzekering tegen de door overstromingen, hagel en veeziekte veroorzaakte schaden beraamd wordt, hetwelk den Staat groote geldelijke voordeelen zou verschaffen. Hierdoor zou eender sedert lang aanbevolen plannen van den heer *de Girardin* worden verwezenlijkt, juist nu hij de journalistiek waarwel zegt, want, naar men verneemt, heeft hij zijn aandeel in het dagblad *la Presse* verkocht.

Het nieuwe *Café Parisien* alhier werd gisteren voor het publiek geopend en, onder bescherming van 200 stads-hergeanten en municipale garden, door ruim 30,000 personen bezocht, terwijl een bijna even groot aantal uit hoofde der volte niet binnen kon komen. Wie dit nieuwe etablissement niet gezien heeft kan zich van de daar heerschende pracht en luister geen denkbeeld vormen. Overal vindt men de smaakvolste en kostbaarste groepen, standbeelden, kandelabres, tafels, buffetten, schildertjen enz. Onder de talrijke spiegels zijn er die eene gewone porte cochère in grootte overtreffen. Dit *Café*, in den Florentijnschen stijl gebouwd, is binnen den tijd van zes maanden voltooid en heeft twee millioen francs gekost.

Dezer dagen heeft alhier de aanbesteding plaats gehad van de levering van vleesch voor de godshuizen dezer hoofdstad gedurende het jaar 1857; zulks is aangenomen voor 1 franc 67 $\frac{3}{4}$ cent. per kil., zijnde 2 $\frac{48}{100}$ centimes lager dan ten vorigen jare.

In de gemeente *Vieugy* is in het gebergte een beer van buitengewone grootte gevangen; een slager te *Annecy* verkoopt het vleesch daarvan in het klein uit tot den prijs van 2 francs per kil.

Volgens telegrafisch berigt uit Marseille van heden waren de graanprijzen dalende en bedroegen de aanvoeren 80,000 hectoliters.

De stoomboot *Hydaspe* is te Marseille aangekomen met berigten uit Konstantinopel van den 13 dezer. Toen bleven de graanprijzen aldaar ferm; aanhoudend stevenden met granen beladen schepen door den Bosphorus. *Ferukh-khan* had den heer *von Bouterieff*, den minister van Rusland te Konstantinopel, bezocht. De bepaling der Turksch-Russische grenzen in Azië was tot de maand mei aanstaande uitgesteld. Ernstige beschuldigingen van omkoopning waren tegen den gouverneur van Mossoul gezeten. Berigten uit Adrianopel van den 6 dezer meldden dat een groote brand aldaar heeft gewoed. Uit Bagdad werd den 15 october geschreven, dat de cholera daar groote verwoestingen aanricht. De Czaar had verscheiden decorationen verleend aan voorname Perzen en den eersten Minister van den Shah zijne hooge achting doen betuigen.

Van zijnen kant heeft de Shah van Perzië decorationen gezonden aan den Russischen Troonopvolger en aan het hoofd van het Kabinet te St. Petersburg. Het *Journal de Constantinople* zeide, dat de Russische maatschappij voor de vaart op de Zwarte Zee veertig stoomboten heeft aangekocht. De brand, welke onlangs op het eiland *Rhodus* is uitgebarsten, was veroorzaakt door den bliksem, welke in een groot kruidmagazijn insloeg; de Turksche wijk werd bijna geheel vernield.

Onlangs zijn te Madrid talrijke arrestatiën gedaan, die echter met de staatkunde in geen verband staan, maar ten doel hebben die hoofdstad van zoodanige gevaarlijke personen zonder beroep te zuiveren, welke reeds vroeger in handen der justitie waren. Aan de autoriteiten in alle provincien is bevel gezonden om alle pogingen tot wanorde met de grootste strengheid te beteugelen. Bij het berigt dat eenige oproerige beweging is ontstaan moeten zij tevens kunnen aankondigen dat die onderdrukt is en dat de rustverstoorders gestraft zijn.

KEULEN den 24 november.

In het onlangs nieuw aangebouwd gedeelte der Roomsche Katholieke kerk te Suchtelen ontstond gisteren, gedurende de mis, eene ontzettende verwarring, op het gerucht eener instorting, die nogtans slechts in het afvallen van eenigen zandsteen bestond. De kerk was overvol en in het gedrang zijn zeer vele menschen en kinderen gekwetst of gekneusd geworden, maar gelukkig is niemand daarbij omgekomen.

Het is nog onzeker of de Koning van Pruisen dit jaar de Zitting der Wetgevende Kamers in persoon zal openen, maar zoo veel weet men dat, ten gevolge van het wisselvallige der staatkundige toestanden van het oogeblik, het ontwerp der troonrede nog niet vastgesteld is.

In den nacht van 17 dezer woedde te Koningsbergen en Pillau een hevige orkaan, waardoor verscheiden schepen verongelukt zijn, onder anderen de tusschen eerstgenoemde stad en Hull varende Engelsche schroefstoomboot *William*, tot wier lading een prachtig verjaarsgeschenk behoorde, door prins *Frederik Willem* van Pruisen voor prinses *Victoria* van Engeland bestemd.

Een zesjarig doofstom knaapje te Lötzen heeft, door de electromagnetische behandeling van dr. *Bambergen* te Berlijn, gedurende den tijd van drie maanden, het gebruik van het zintuig des gehoors verkregen en begint reeds te spreken.

De Keizer van Oostentrijk hield den 21 dezer te Triest eene groote revue over de troepen, bezocht vervolgens de hospitalen en huizen van arrest en nam de werkzaamheden aan het station van den spoorweg in oogenschouw, terwijl de Keizerin bezoeken in de meisjesschool en de kinderbewaarschool aflegde. Later woonde H. H. MM. een ter hunner eere aangerigt prachtig feest bij. De Hertog van Calabrië, oudste zoon des Konings van Napels, zou zich denkelijk naar Venetië begeven, om den Keizer aldaar te begroeten.

Na van Marseille te Genua aangekomen te zijn, heeft de koningin *Maria Christina* van Spanje hare reis naar Rome onverwijd voortgezet. Het Russisch fregat *Orloff*, aan welks boord zich de grootvorstin *Helena* bevond, is van Genua naar Nizza gestevend.

(Per Telegraaf.)

BERNE 24 november.

De Bondsraad weigert eenstemmig het verzoek van Pruisen in te willigen, strekkende om onvoorwaardelijk de Roijalisten op vrije voeten te stellen, die bij het gebeurde te Neufchatel gevangen zijn gemaakt, doch hij verklaart zich bereid onderhandelingen te dezen aanzien aan te knopen en bewilligt er in betrekkingen van goede vriendschap en goede nabuurschap met die Mogendheid te vernieuwen. Wat de gevangenen betreft, worden de noodige voorbereidselen gemaakt opdat het regt zijn vrijen loop hebbe.

MADRID 24 november.

Het officiële dagblad logenstraft het berigt, volgens hetwelk lord *Howden*, minister van Engeland te Madrid, aan de Regering inlichtingen zou hebben gevraagd nopens het staatkundig programma van het Kabinet.

Binnenland.

's GRAVENHAGE den 24 november.

Bij Zr. Ms. besluiten is aan den heer jonkh. mr. *W. G. van de Poll* Jr., secretaris bij Hoogstdezelfs gezantschap te Parijs, vergunning verleend tot het aannemen en dragen van het officierskruis der Leopolds-orde, hem door Z. M. den Koning der Belgen geschonken; — is aan mr. *C. W. A. baron van Haersolte van den Doorn*, gewezen regter in de arrondissements-regtbank te Zwolle, ten laste van den Staat, een pensioen verleend ten bedrage van f 1066 's jaars; — zijn benoemd tot regters in de arrondissements-regtbank te Amsterdam, mr. *S. Wildschut*, thans regter-plaatsvervanger in dezelve regtbank en advocaat aldaar, en mr. *L. A. van Wensen*, thans plaatsvervangend kantontegter en advocaat aldaar, en tot plaatsvervangend kantontegter te Amersfoort mr. *J. W. A. Schneiders van Greiffenswerth*, advocaat aldaar; — is, op het daartoe door hem gedaan verzoek, aan den 1sten luit. der infanterie, adjoint bij den generalen staf van het leger in Nederl. Indië, *C. Pantekock*, thans met verlof hier te Lande aanwezig, een eervol ontslag verleend uit Zr. Ms. militaire dienst, onder toekenning van pensioen.

Het *Staatsblad* n.º 116 bevat een Koninklijk besluit van den 18 dezer, houdende bepaling, dat Wernhout alleen zal zijn expeditie-kantoor voor accijnsvrije goederen.

In de residentie is aangekomen de ridder *Pruu*, kapitein van het Oostenrijksche fregat *Radetzky*, komende van het Nieuwe Diep.

Men verneemt, dat het hoofdbestuur tot oprigting van een metalen standbeeld ter eere van *Lourens Janszoon Coster* het groot pleister-model van dit beeld ten geschenke heeft gegeven aan de fabrikanten, de heeren *L. J. Enthoven & Comp.* alhier, onder bijvoeging van een zeer vleijenden brief, waarbij het bestuur de verklaring aflegt, dat het zich verheugt aldus een blijk te kunnen geven van zijne erkentelijkheid voor de wijze, waarop gezegde fabrikanten hebben medegewerkt om een voor den uitvinder der boekdrukkunst waardig standbeeld te doen oprigten.

Het is bij de ingezetenen dezer stad bekend, dat men in de laatste jaren bij herhaling beproefd heeft om de brug bij het Voorburgstraatje door verhooging geschildt te maken voor de doorvaart van hoge vaartuigen. Hieruit ontstond van zelve het ongerief, dat de brug telkens steiler werd; doch men ondervond tevens dat, ondanks de verhooging, meermalen schepen terug moesten keeren en een verren omweg maken, om de stad uit- of in te varen. Eindelijk is het bezwaar geheel opgeheven. Sedert eenige dagen ligt daar ter plaatse eene ijzeren draaibrug van 12 $\frac{1}{2}$ el lengte bij 4 el breedte, draaijende op eene koningspil of taats en 2 wielen, voorts voorzien van eene ijzeren balustrade. Het dek is gelijk met de straat en de opening is toereikend om het breedste vaartuig, waarvoor deze stad toegankelijk is, door te laten. Door de doelmatige constructie kan een enkel persoon, zonder groote inspanning van kracht, het windwerk in beweging stellen en de brug met het meeste gemak doen draaijen. Het is eene nuttige en sierlijke verbetering, welke den ontwerpers even als den fabrikanten, de heeren *L. J. Enthoven & Comp.*, tot eere verstrekt.

Staten-Generaal.

TWEDE KAMER. — Zitting van maandag 24 november. (Vervolg.)

BERAADSLAGING OVER DE STAATSBEGROTING.

De Minister van Finantien zegt dat, als niemand meer het woord verlangt te voeren, hij het woord opneemt ter beantwoording der opmerkingen van den heer *van Bosse*, de eenige die over het finantiële punt het woord gevoerd heeft. Vooraf moet hij echter eenige algemeene bedenkingen behandelen. De heer *Groen* heeft zaterdag jl. onderscheid gemaakt tusschen de Ministers gezamenlijk en den Minister van Justitie afzonderlijk; hij komt tegen deze afscheiding op; men kan wel over ondergeschikte punten verschillen, hetgeen bij dit Ministerie niet eens het geval is, maar hij komt bepaaldelijk op tegen de bewering alsof er verschil bestond nopens de questie van het onderwijs; het geheele Ministerie is omtrent al de deswege gegeven verklaringen homogeën; er is misschien nooit een Kabinet geweest dat zoo homogeën is als het tegenwoordige. De heer *Thorbecke* heeft de opmerking gemaakt dat de memorie van beantwoording in een knorrig toon gesteld was; ook daartegen komt hij op; de Regering heeft getracht een waardigen toon te bezigen en het antwoord is na rijp overleg in den Ministerraad vastgesteld. Er wordt veel gesproken nopens het gemeen overleg tusschen de Regering en de Kamer, doch de Regering heeft juist gezegd dat zij grooten prijs stelt op dat gemeen overleg; zij verlangt gedachtenwisseling en daarom hebben de heden gehouden redevoeringen bij hem een zeer aangename indruk gemaakt; ook hij hecht aan gemeen overleg, maar het is zijne ondervinding dat, als men ter bevordering van dit overleg iets toegeeft, men dan het verwijt op zich laadt van zich voor den wil der meerderheid, voor de oppositie te buigen. Hij zal de door den heer *Thorbecke* gedane vragen niet beantwoorden, maar dit aan zijn ambtgenoot van Justitie overlaten; hij wil slechts een punt opnemen; de heer *Thorbecke* zeide dat een Ministerie zijne eigene

gedachten moet uitdrukken, hij antwoordt hierop dat de Ministers in de eerste plaats dienaren der Kroon zijn; men is ja uitvoerder zijner eigene gedachte, doch alleen in zoover die overeenstemt met de gedachte van het Hoofd van den Staat; als die gedachte strijdt met de overtuiging van den Minister, dan zal ieder eerlijk Minister zijne portefeuille nederleggen. Hij zal den heer van Bosse niet volgen op het gebied zijner beantwoording van de merkwaaardige rede van den heer van Forest; de heer van Bosse heeft eene reeks van grieven behandeld, die men der constitutionele partij aandoet; men kan, zegt de Minister, daartegen overstellen eene reeks van grieven tegen de Regering of de conservatieve of anti-revolutionaire partij aangevoerd; dat alles kan uit den weg geruimd worden, zoo er maar geene overdrijving plaats hebbe, en Z. Exc. betreurt het dat de partij, die tegen de Regering is, het er op toelegt om al wat de Regering doet in minachting te brengen en het goede te verzwijgen. En als men nu ziet, dat die toon uitgaat van deze Kamer en dat die grif door al de couranten wordt overgenomen, dan betreurt hij die overdrijving nog te meer.

Z. Exc. komt nu terug tot het standpunt der Regering; zij is gesteld op gemeen overleg, maar zoekt daarin niet uitsluitend hare kracht. Het voorstel tot afschaffing van den accijs op het gemaal geschiedde alleen omdat de middelen het toelieten en omdat het noodzakelijk was, doch het werd niet gedaan om in het spoor der oppositie te geraken. Maar daaruit moet nu niet volgen dat dit jaar ook de accijs op de brandstoffen moet worden afgeschaf; hij moet zich daartegen met alle kracht verzetten; vooral met het oog op de ongelegenheden die daaruit voor de gemeenten zouden voortvloeijen. Wordt de accijs op de brandstoffen nu niet afgeschaf, het is de eigen schuld der Kamer; had zij die afschaffing verlangd, dan had de belasting op het gemaal kunnen behouden blijven. Men moet nu de Regering den tijd laten. Hij zou het voor de gemeenten noodlottig achten, zoo nu de accijs op de brandstoffen werd afgeschaf; daardoor zouden de gemeentelijke finantien nog meer bezwaard worden. Wat aangaat het verwijt van de verhooging van uitgaven, zoo wijst hij op België; dár gevoelt men sympathie voor de mindere ambtenaren; de ambtenaar moet zijn loon hebben; de mindere beambten hebben nauwelijks het noodige om niet van honger om te komen, vleesch zien zij niet meer en sommigen hebben kwalijk het brood om te leven; het doet hem leed, dat er hier zoo weinig sympathie voor de mindere ambtenaren bestaat. Z. Exc. beantwoordt vervolgens de gemaakte bedenkingen nopens de af- en overschrijving op de onvoorziene uitgaven en verdedigt de hoogere uitgave voor de Parijsche tentoonstelling, omdat daardoor de eer des Lands is opgehouden.

De Minister van Binnenlandsche Zaken zal de beantwoording der hoofdbedenkingen aan den Minister van Justitie overlaten. Hij zal slechts weinige punten behandelen. Er zijn zaterdag 11. tegen het Ministerie twee beschuldigingen ingebracht. In de eerste plaats zeide men dat er ongerustheid heerschte nopens het ontstaan van dit Ministerie, omdat het was voortgekomen uit eene reactionaire beweging; men zeide verder dat het scheen alsof het Ministerie eene kerkelijke kleur aannam en dat het op kerkelijk terrein zekere wenschen verlangde te bevredigen. De tweede beschuldiging bestond daarin, dat het Ministerie zijn standpunt niet gehandhaafd heeft; dat het in de anti-revolutionaire rigting moest zijn. De Minister zegt dat deze beide beschuldigingen elkander absorberen. Hij toont aan dat het Ministerie geen van beide beschuldigingen verdient; daar het zich boven de partijen wenscht te plaatsen. Nu haalde men 11. zaterdag wel het gezegde aan dat degenen, die zich boven de partijen wenschen te plaatsen, eindigen met er onder te komen; maar hierop antwoordt hij, dat het mogelijk is dat men zijn standpunt boven de partijen niet kan handhaven, maar daaruit volgt dan nog niet dat men er onder zou komen, want dan zou men zich liever verwijderen. In een Land als het onze is het besturen met eene partij zeer gevaarlijk; als het in de constitutionele instellingen ligt om met eene partij te regeren, dan wil de Regering die instellingen niet ontwikkelen, maar dan zal zij hare plaatsen inruimen om het beheer der zaken aan partijmannen over te dragen. Boven de partijen staat het Nederlandsch volksbestaan, dat hooger opklimt dan tot de jaren 1848 of 1795. Wij zijn geboren, zegt de Minister, door den strijd voor vrijheid en onafhankelijkheid; daarin zijn alle partijen, voor zover zij te goeder trouw handelen, het eens. Wij hebben onze onafhankelijkheid verkregen door de volharding van het Vorstenhuis, dat we nog het voorrecht hebben te bezitten. Liefde voor dat Huis is nationaal en de Koning is boven, buiten de partijen gesteld. De leus moet zijn: het nationale te bewaren en te weren wat vreemd is aan ons volkskarakter. Zijne Exc. toont verder aan dat hier verdraagzaamheid heerscht, komt daarbij tot een glansrijk vergelijk met andere Landen en zegt dat ons land een toevlugtsoord is voor elders verdrukten.

Z. Exc. vervolgt op dat het godsdienstig karakter der Natie bewaard, dat de Christelijke zin gehandhaafd moet worden. Het onderwijs moet Christelijk zijn. De opvoeding is eene zaak der ouders, maar daarom is ook, naast de Staatszorg, de vrijheid tot het geven van bijzonder onderwijs door de Grondwet verzekerd. Het onderwijs moet ingerigt worden naar de behoeften van het Volk in het algemeen en het algemeen verlangen des Volks is: de gemengde Christelijke school. Over de mate van het Christelijk element moet de Staat geen uitspraak doen, maar er moet gezorgd worden dat met de wet in de hand niet geweerd kan worden wat het algemeen verlangt. Er was bezorgdheid dat het Christelijke van de openbare school zou geweerd worden; die bezorgdheid bestond niet enkel bij de petitionarissen, maar ook bij vele anderen, die echter uit vrees voor eene gesplitste school terugbleven en ook om die partij niet te versterken of den schijn aan te nemen dat zij het met den bondgenoot eens waren. Mogt er een tijd komen dat men aan het algemeen Christelijke niet genoeg heeft, dan eerst zal men tot de gesplitste school kunnen komen. Daaruit volgt, dat het Ministerie niet geroepen was om aan den wensche der petitionarissen te voldoen, doch wel om hunne bezorgdheid weg te nemen. De vraag is nu of dit gelukken zal? Aan alle redelijke eischen zal voldaan worden, doch zeker niet aan allen. Men vroeg

welke de middelen zijn die men zal aanwenden? Z. Exc. antwoordt dat hij zich door niets zal laten brengen op het veld der discussien over die middelen, welke alleen beoordeeld kunnen worden in verband met de geheele regeling van het onderwijs. Hij zal zich ook niet laten brengen tot het doen eener belofte nopens het tijdstip der indiening van de wetten op het onderwijs, zoo hij niet zeker is van die belofte geheel te kunnen naleven. De heer Dommer van Poldersveldt zeide dat het Ministerie eene staatkundige kansrekening maakt; dat het de aanbidding der onderwijswetten uitstelt en den strijd rekt om daardoor zijne plaats te handhaven; Z. Exc. herhaalt hier dat dit zijn wensch niet is. De heer Dommer heeft de aanneming der begroting afhankelijk gemaakt van het ontvangen van nadere inlichtingen. De Minister wil dit gevoelen eerbiedigen, maar als de heer Dommer niet bevredigd is, dat hij dan de begroting afstemme.

De Minister van Buitenlandsche Zaken verlangt eenige oogenblikken het woord, om op de vraag, door den heer Thorbecke omtrent Luxemburg gedaan, te antwoorden. Z. Exc. zegt, dat het voorzeker het Hoofd van den Staat het eerst leed zal gedaan hebben dat Hij door de omstandigheden en door de pressie van den Duitschen Bond genoodzaakt is geworden tot de maatregelen, welke men op het oog heeft. Die maatregelen zijn genomen geheel buiten de Nederlandsche Regering. Deze is er in geen deele in gekend of gemengd. Al wat zij er van weet, is vervat in twee brieven uit Luxemburg, van het Hoofd van het Gouvernement aldaar uitgaande, de eerste inhoudende de wijziging der constitutie, en de andere loopende over de gebeurtenissen tot een weinig voor den 19 november. Wat er op of na dien dag is gebeurd, is uit de dagbladen bekend geworden. Aan de zijde van de Regering van Luxemburg is voorzeker niet buiten de legaliteit getreden; of na den 19 november van de zijde der Vertegenwoordiging dit niet geschied is, zal Z. Exc. hier niet beantwoorden, maar kan ieder voor zich zelve opmaken. — Wat nu betreft de vraag, door den heer Thorbecke gedaan nopens Limburg, of eenige eensluitende artikelen van de Luxemburgsche constitutie met onze Grondwet, en welke in eerstgemelde constitutie gewijzigd zijn, ook in onze Grondwet zullen moeten worden veranderd, voor zoo ver Limburg betreft, hierop antwoordt hij, dat Luxemburg en Limburg in twee verschillende omstandigheden bestaan; Luxemburg is een Staat van den Duitschen Bond, geheel daartoe behoorende, zonder vermenging met een anderen Staat; Limburg daarentegen is een gedeelte van het Koninkrijk der Nederlanden. Het is in onze Grondwet opgenomen, behoudens de betrekkingen tot den Bond. Eene bepaalde beantwoording der vraag is overigens zeer moeilijk en daarover hebben bereids menigvuldige beraadslagingen plaats gehad. Het is niet te veronderstellen, dat de Mogendheden Limburg zullen willen voegen bij den Bond en willen plaatsen in omstandigheden, welke onmogelijk zijn te behouden, om namelijk te leven onder tweeërlei wetten, welke elkander in strijd zijn. Vroeger was er bij den Bond kwestie van eene wet op de drukpers en van nog een paar andere wetten, en wilde men ten deze gelijkheid voor alle Bondstaten hebben. Onze Gezant te Frankfurt voor Limburg heeft daarin toegestemd, mits dit niet in Limburg zou worden toegepast; de Bond heeft daarin berust. Van die zijde is er nimmer eenige aandrang tot wijziging der Grondwet, voor zoo ver Limburg betreft, geweest, omdat dit punt hoogst bezwaarlijk voor eene oplossing vatbaar is. Mogt hiervan eenige kwestie zijn en wierd ten deze eenige pressie uitgeoefend, hetgeen Z. Exc. niet gelooft, men zal alsdan trachten zich daartegen te verzetten en Limburg te houden onder onze Grondwet, zoo als dit door de Mogendheden is geguarandeerd.

De Minister van Justitie geeft zijn leedwezen te kennen, dat de leden der Kamer over het algemeen nog te weinig het woord gevoerd hebben en meer aanvallerwijze hebben gehandeld, zoo als uit het voorloopig verslag was op te maken. Daardoor moeten de Ministers telkens enkele punten beantwoorden. Intusschen hebben van weerszijden, aan de eene zijde zijn oude vriend (de heer Groen) en aan den anderen kant de bekwame spreker uit Deventer (de heer Thorbecke) een langdurigen strijd tegen het Ministerie gevoerd. Gedurende vier uren heeft dat vuur geduurd. Dit kan in geen half uur beantwoord worden. Er is eenige tijd noodig, om het standpunt met eenige juistheid kenbaar te maken. Z. Exc. zou dus liever wenschen, dat de discussien tot morgen werden uitgesteld. Mogt de Kamer het echter anders verlangen, hij is bereid te antwoorden.

De Voorzitter meent dat er nog tijd genoeg over is om met de rede des Ministers een aanvang te maken. Mogt het te laat worden, dan zou de voortzetting op morgen kunnen bepaald worden.

De heer van Hoëvell stelt als motie van orde voor aan het verlangen des Ministers gehoor te geven en de voortzetting der beraadslagingen te bepalen op morgen ochtend ten 11 ure.

Bij hoofdelijke omvraag wordt met 46 tegen 12 stemmen die motie aangenomen.

Zijn ingekomen ontwerpen van wet: 1°, tot wijziging van hoofdstuk V der Staatsbegroting voor 1855; 2°, tot aanmoediging van den invoer van granen en andere levensbehoeften, en 3°, tot onteigening van percelen voor den aanleg van een kanaal door Zuid-Beveland. — Verzending naar de afdelingen.

Is nog ingekomen eene missive van den Minister van Justitie, ten geleide eener nadere nota van wijziging van hoofdstuk IV der Staatsbegroting voor 1857.

De commissie voor de verzoekschriften brengt rapport uit op sommige in hare handen gestelde adressen.

De vergadering wordt daarop tot morgen gescheiden.

's GRAVENHAGE den 25 november.

Bij Koninklijk besluit is pensioen verleend aan R. Wolters, commies der 1ste klasse aan het postkantoor te Rotterdam, f 419, en aan D. Pronk, agent voor de Engelsche correspondentie en briefvegaarder te Schevingen, f 90.

— Het Staatsblad n.º 111 bevat de wet van den 1 dezer, tot goedkeuring van eene ruiling tusschen den Staat en de gemeente Roermond.

— Gisteren middag heeft ter eere van de terugkomst van H. M. de Koningin ten Hove een groot diner plaats gehad, dat door H. M. de Koningin-Weduwe en de overige leden der Koninklijke Familie, in de residentie tegenwoordig, is bijgewoond.

— In de heden alhier gehouden zitting van den Gemeenteraad is: 1°, besloten tot het houden eener tentoonstelling van schilderijen van levende meesters gedurende 1857; 2°, ingekomen een voorstel van Burgemeester en Wethouders, betrekkelijk de spaarkas en de broodzetting, en wordt voorgesteld met 1 januarij 1857 de zetting van het brood af te schaffen, hetzij als proeve, hetzij voor eenen onbepaalden tijd; 3°, ingekomen een adres van bewoners van het Hofspui, tot afschaffing van de bepaling van de politieverordening nopens het schrobben der straten; 4°, het verzoek van den architect Saraber, om grond nevens het Badhuis in erfpacht te mogen hebben, toegestaan; 5°, het voorstel van Burgemeester en Wethouders, tot verkoop van den grond in het Voorhout, tusschen het Kalkstraatje en het Vooi in 't Tuintje, voor afbraak, ten einde daarop nieuwe gebouwen te stellen, enz., aangenomen.

— Men verneemt dat den 14 december aanstaande, des middags ten een ure, de Willemskerk alhier zal worden ingewijd, en dat de weleerw. heer Oort daarbij een leerrede houden zal.

Staten-Generaal.

TWEDE KAMER. — Zitting van dinsdag 25 november.

Aan de orde is de voortzetting der algemeene beraadslagingen over de begrotingswetten van 1857.

De Minister van Justitie, het woord opvallende, de hoofdgedachte der beide merkwaaardige redevoeringen van de heeren Groen van Prinsterer en Thorbecke beantwoordende en die redevoeringen tot eenige hoofdpunten reduceren. Wat den eersten betreft, is hij overtuigd, dat diens oppositie geene inbreuk zal maken op de oude vriendschap, tusschen dat geachte lid en hem bestaande. De heer Groen nu had zich voorgesteld, dat het tegenwoordig Kabinet was een anti-revolutionair Kabinet en dat was eene illusie, die hem ontvallen is. Maar kon de heer Groen die illusie gehad hebben? Een anti-revolutionair Kabinet, immers in den zin van den heer Groen, was alleen dan denkbaar met den heer Groen aan het hoofd. Wist de heer Groen dan niet, dat, toen een gelegenheid geopend was om een anti-revolutionair Kabinet te vormen, dit aan den heer Groen zelf niet raadzaam voorkwam? Wist 's Ministers geachte vriend dan niet, dat, zoo hij Minister anti-revolutionair was in den zin van den heer Groen, zijne intrede tot het Kabinet niet genoeg was om aan het geheele Kabinet een anti-revolutionaire geest, eene anti-revolutionaire kleur te geven? Als het anti-revolutionaire element krachtig is, dan ziet hij niet in, waarom de invloed van den heer Groen op de geheele Kamer niet zoo sterk geweest, dat zij ook anti-revolutionair is geworden? Z. Exc. moet betuigen, dat, naar zijn oordeel, de heer van Forest al te kwistig is geweest in zijn lof op anti-revolutionaire leer. Een anti-revolutionair Kabinet zou onmogelijk in den zin van den heer Groen op een klein en staatsgebied kunnen bestaan, omdat het nationaal is. Het was dus eene illusie, als de heer Groen meent, dat het volk, hetwelk achter zijne kiezers de Natie is. De anti-revolutionaire partij is alleen krachtig geweest in het afbreken, in het omverwerpen, en is daarin niet ongeestig bestempeld met den naam revolutionair; maar zij is niet krachtig in het opbouwen. Het Kabinet nu kan niet steunen op eene rigting, nog nationaal hoort te worden, maar dit nog niet in het Volk is altijd afkeerig geweest van alles, wat uit is. — Eene tweede illusie van den heer Groen was, dat de petitionarissen in zijnen geest waren omtrent de wetten het onderwijs. Intusschen is gebleken, dat allen wenschen wat de heer Groen verlangt: afbreking der gemengde school, en nu had de illusie van den heer Groen met deze voorgesteld, alsof het mandaat van het tegenwoordig Kabinet was: het afbreken der gemengde school en dat brengt hun mandaat juist niet mede. — Eene derde illusie van den heer Groen, niet minder ongegrond dan de vorige, is deze, als hij dit Kabinet als anti-revolutionair beschouwt, omdat hij hem Minister voor zuiver anti-revolutionair houdt, en dat is Z. Exc. nooit geweest. Hij is wel anti-revolutionair in den zin van den heer van Forest, maar hij is niet anti-revolutionair in 's Volkszang. Hij is nooit van oordeel geweest, dat eene kerkelijke rigting eene politieke partij mag wezen of optreden als zoodanig. Daarin nu ligt het verschil tusschen de anti-revolutionaire politiek van den heer Groen en zijne. Elke politiek, die zich identificeert met eenige Christelijke rigting, identificeert zich ook met een kerkelijk leerbegrip en wordt exclusief en idealistisch, en niet nationaal. Daaruit vloeijen al die illusien voort, de gevolge van het verkeerde standpunt waarop de heer Groen het Kabinet meende geplaatst te zien, en zoo de illusie op het stuk van het onderwijs. Het is gebleven onregte als de heer Groen meent, dat hij Minister onder de facultatieve splitsing van het onderwijs versta de opheffing van de gemengde school, en dat brengt al het standpunt van den heer Groen mede. Z. Exc. gelooft de gemengde school goed kan zijn zonder bepaald leerbegrip ja zelfs zonder gebruik van den Bijbel, hoe waar het ook dat een Christendom voortvloeit uit den Bijbel. Maar al ware Z. Exc. ook van het gevoelen van den heer Groen, — en hij erkent dikwijls het gevoelen te hebben uitgedrukt, dat het zeer moeilijk is een Christendom, zoo als hij het met den heer Groen begrijpt, op de gemengde school toe te passen, — dan was dit zijn gevoelen als Christen, als dilettant theoloog, als paedagoog, maar niet als wetgever of Staatsman. Als Staatsman heeft hij niet te vragen, welke de beste Christelijke school is, maar wat ons nationaal gevoelen medebrengt. De gemengde school nu is nationaal geworden, en wij zijn niet geroepen als wetgevers de Natie hiervan te bekeeren en haar te brengen op het standpunt van den heer Groen, waarop zij niet staat. — De Minister moet nu nog spreken van twee illusien. Eene daarvan is van hem Minister. Hij had zich namelijk gevleid, dat de heer Groen het Kabinet niet zou tegenwerken, maar het zou aannemen zoo als het reilt en zeilt. Hij dacht niet, dat de anti-revolutionaire politiek van den heer Groen zoo exclusief was, dat zij niets zou ondersteunen, wat niet van haar zelfe uitgaat. Hij moet nu nog eene waarschuwing doen aan den heer Groen, zijn geachten vriend, tegen eene laatste illusie, de ergste van allen, deze namelijk dat zulke exclusieve politiek, die alleen weet te veroordeelen en te gispjen en af te breken, nooit nationaal zal zijn of worden, omdat zij gevaar zou loopen beneden de partijen te geraken en de slaaf te worden van eene factie. Hij

taadt daarom den heer Groen aan het Evangelie en het Christendom niet over te brengen op het gebied van den Staat en in onze wet.

Wat nu het gesprokene van den heer Thorbecke betreft, die rede was polemisch en cathegistisch. Het eerste was kort, het andere uitgebreid. Wat nu ten eerste aangaat de opmerking, dat de overijde sluiting der Zitting alleen verklaarbaar was, omdat de Regering verlegen zou zijn voor de Verteenwoordiging, zoo moet Z. Exc. antwoorden, dat toch het Ministerie tijd moest hebben om zich eene wapenrusting aan te trekken, alvorens met den vijand, in parlementairen zin, in aanraking te komen. Eene andere bedenking was, dat het Gouvernement de behoefte aan overeenstemming met de Verteenwoordiging schijnt te willen beperken. Z. Exc. ontkent dit. Het Ministerie moet ook homogeen zijn met de Kroon en niet alleen met de Verteenwoordiging. Al verder wees het geachte lid uit Deventer op de tegen spraak, die hij meende te zien in de verklaringen van het Kabinet, in de maand september en op zaterdag 11. gegeven over de reden van aftreding van het vorig Kabinet en van de optreding van het nieuwe. Nu moet Z. Exc. verklaren, dat zeer zeker de kwestie van het onderwijs was de determinerende oorzaak van die aftreding. Zonder dat zou de gebeurtenis niet hebben plaats gehad. Maar ook andere oorzaken hebben daartoe medegewerkt, zoo als bijv. de politiek van appaisement. De heer Thorbecke had zich voorts begeven in eene opsomming der punten van overeenkomst en van verschil tusschen het vorig en dit Ministerie. Wat het vorig Ministerie betreft, dit behoort tot de geschiedenis, en Zijne Exc. is niet geroepen het te verdedigen of te beoordeelen; maar dit kan hij zeggen, dat hij homogeen is met de overige ambtgenooten, die zijn aanbelevens, gelijk zij ook met hem homogeen zijn.

De Minister beantwoordt nu het tweede, het cathegistisch deel der rede van den heer Thorbecke. Alles komt daarbij neder op één hoofdtrek, op deze vraag: welke is de gedachte, welk is het politiek kenmerk van het Ministerie? Is het anti-revolutionair, is het niet anti-revolutionair? enz. De Minister geeft volkomen het regt om die vraag te doen. Het is voorzeker niet genoeg, als het Ministerie zegt de Grondwet te zullen handhaven, als het ook niet gezind is die behoorlijk uit te voeren; hij geeft toe dat het aankomt op de daden. Z. Exc. weet dat al zijne ambtgenooten bekwaame mannen zijn, en wat hem zelf ontbreekt, moet hij opmerken dat, als men bekwaam wil wezen, men dit, onder hooger zegen, zijn kan. De Minister keert nu terug tot de rigting van het Ministerie. Hij heeft reeds het terrein gedeeltelijk afgebakend, door hetgeen hij reeds als tegenstelling met de politiek van den heer Groen gezegd heeft. Hij staat eerst stil bij den familietrek tusschen de rigting van den heer Groen en die van den heer Thorbecke, welke, hoe hemelsbreed ook verschillende, beide eenigermate idealistisch en daarom beide niet nationaal zijn. Gelijk de anti-revolutionaire rigting uitgaat door eene eenzijdige beschouwing van den mensch tot het Opperwezen, als een religieus wezen, en de Staat wil identificeren met het leerbegrip over de religieuse afhankelijkheid en realiseren het ideaal van Christelijken Staat, even zoo idealiseert de tegenovergestelde rigting door den mensch alleen als maatschappelijk persoon te beschouwen; zij vormt zich een Staat, die den geheelen mensch absorbeert en alles laat afhangen van den Staat. Zij omhelst het denkbeeld: van een Alstaat, die alle vermogens van den mensch ten zijnen behoeve in beslag neemt, van een alvermogens Staat, die zich voorstelt de menschen te hervormen. Van daar het streven om alle volks-individualismen uit te wischen, alle idealismen van oorsprong en geschiedenis. Z. Exc. vindt overeenstemming tusschen die rigting met de school van Jean Jacques Rousseau, uit wiens werken hij eenige zinsneden aanhaalt tot staving van zijn gevoelen. Die rigting leidt tot het Staatsdespotismen en dat van het zwaard, omdat waar ze niet meer kan ontmenschen, ze moet onthoofden. Die rigting is eene fictie, die noch verzoenend, noch nationaal kan zijn, omdat ons Volk zeer aan individualiteit hecht in alle phases zijner ontwikkeling. Het is verre van hem dat hij meent, dat deze leer zich altijd in hare uiterste consequentien vertoont, maar de kiem ligt er in en die brengt altijd de uiterlijke verschijnselen mede, zooals b. v. het gezegd is dat het Nederl. Volk dagteekent van 1848, alsof het daaraan zijn ontstaan te danken had. Tegenover die rigting staat de politiek der Regering, die strekt tot waardering en erkenning van den actuelen toestand, om daarnaar wetgeving en staatkunde in te rigten, doch niet om nieuwe toestanden te scheppen. De politiek der Regering staat tusschen de beide uitersten, die hij in de beschrijving der beide rigtingen heeft aangewezen, die politiek kan verzoenend wezen en ze mag niet exclusief zijn, omdat het al het goede uit de andere rigtingen kan op- en overnemen. Die politiek is ook nationaal omdat zij eenzijdigheid buiten sluit. Wil men een naam voor die politiek, wenu zij is het ware, gezonde liberalisme, tegenover het eenzijdig, ongezonder vals liberalisme der rigting die hij zoo even omschreven heeft.

Ten slotte zegt Z. Exc., naar aanleiding der rede van den heer Thorbecke, dat hij den naam des Konings alleen in de discussie heeft gebragt, om een historisch feit nopens de optreding van dit Kabinet mede te deelen; maar nu moet hij ook opmerken dat terzegt door den heer Thorbecke aan den heer Groen is tegengeworpen, dat nu niet meer sprake kan zijn van den persoonlijken wil des Konings, maar wel over datgene wat de Ministers als hunne verantwoordelijke taak erkennen.

(Het vervolg in een volgend N.º)

Verder hebben nog het woord gevoerd de heeren Blaupot ten Cate, Westerhoff, Groen van Prinsterer en Thorbecke, waarna de algemeene beraadslagingen over de begrootingswetten, zijn gesloten. Hoofdstuk I is daarna zonder discussie en hoofdstuk II na korte discussie met algemeene stemmen aangenomen. Morgen ochtend ten elf ure voortzetting der beraadslagingen.]

ROTTERDAM den 25 november.

Wij vernemen nader, dat, volgens het door Burgermeester en Wethouders aan den Gemeenteraad alhier gedaan voorstel tot verbreiding der Scheepstimmerman-laan, ingekomen in de Raadszitting van 11. donderdag, in het geheel aan de directie der gas-fabriek aan het

Nieuwewerk te betalen zal zijn de som van f 10,340, te weten: f 8600 voor 860 vierkante ellen onbebouwden grond a f 10 per vierkante el, f 1240 voor 62 vierkante ellen bebouwden grond a f 20 per vierkante el en f 500 voor den nieuwen zijgevel.

Den 22 dezer is bij Kamperduin in zinkenden staat gestrand de Engelsche brik *Aratus*, kapitein *Gardener*, met steenkolen van Sunderland naar Amsterdam. De bemanning is behouden aan wal gekomen, doch schip en lading zullen vermoedelijk verloren zijn.

Men had gehoopt dat reeds in het volgende jaar een aanvang zou gemaakt worden met de droogmaking van de uitgeveende poelen en plassen in de nabijheid der gemeente Nootdorp. Thans verneemt men dat de overeenkomst, welke men gehoopt had te treffen met de directie van den reeds drooggemaakten polder, om het water door die zelfde stoommachines uit te malen, voor eerst niet tot stand zal komen.

Door eene doorbraak in de Gouwe tusschen Gouda en Goudsluis zijn op beide plaatsen de waterkeeringen gesloten, waardoor de vaart langs Gouda voor drie dagen gesloten blijft. De handel van die stad zal zich gedurende dien tijd nog al belemmerd zien.

Heden is aan de Leydsche Hoogeschool tot doctor in de regten bevorderd de heer *H. Verbeek*, van Amsterdam, na openlijke verdediging in de Latijnsche taal van eene Akademische proeve: „over de bevoegdheid van den schipper om buiten 's Lands geld op bodemerij op te nemen.”

Eergisteren middag ontstond brand in de werkplaats van den meubelmaker *Molenbroek*, op de Hoogewoerd, bij de Rijnstraat, te Leyden. Door de werking van drie spuiten was men den brand spoedig meester.

Tot leden van de Kamer van koophandel te Gorinchem zijn herkozen de heeren *H. Willemstijn*, *J. C. Boonzafer* en *N. C. Frohn*.

Onlangs werd gemeld, dat concessie was aangevraagd tot het aanleggen en in werking brengen van eenen telegraaf tusschen de Engelsche en de Nederlandsche kusten en van daar naar Rotterdam en Amsterdam; thans verneemt dat die concessie niet verleend is, op grond dat voor het tegenwoordige geene behoefte aan eene tweede telegrafische verbinding tusschen Nederland en Engeland zoude bestaan.

Naar men verneemt zijn thans te voorschijn gekomen valsche kassiersbriefjes, uitgegeven door den commississionair in effecten, dezer dagen ter zake van valscheheid in geschriften van koophandel te Amsterdam gearresteerd.

LI. zaterdag is eene commissie uit den Gemeenteraad van Heusden, vergezeld van een deelhebber der onderneming van de Heusdensche stoomboot, naar 's Hage vertrokken, ten einde bij den Minister van Binnenlandsche Zaken aan te dringen op de verbreiding en verdieping van het zoogenaamde Heusdensche gat, loopende van de Maas naar de haven te Heusden, hetwelk uitsluitend voor de vaart op die stad bestemd is.

LI. vrijdag werd te 's Hertogenbosch namens Z. Exc. den Minister van Binnenlandsche Zaken door den Commissaris des Konings en Gedeputeerde Staten herbestede het leggen eener kade ter lengte van 630 strekkende ellen en het maken van twee vlugtheuvels op den polder de Japenwaard onder de gemeente Werkendam, en is dat werk op nieuw aangenomen door den heer *Vermolen*, voor eene som van f 2026.

Uit Elburg wordt gemeld dat 11. zaterdag aan den stadsweg, op het erf van den landbouwer *Boerendans*, een hevige brand is uitgebroken. Men heeft slechts weinig kunnen redden.

Den 5 december aanstaande zal van Harderwijk vertrekken, om den 7den daaraanvolgende over te gaan aan boord van het schip *Eliza*, gezagvoerder *W. Visser*, liggende in het Nieuwe Diep, bestemd naar Suriname, een detachement sterk 60 onderofficieren en manschappen, onder bevel van den luitenant-kolonel der infanterie *P. F. C. Stolte*, benevens den officier van gezondheid 3de klasse *C. van Lier*.

Het museum van oudheden, aan de openbare bibliotheek te Arnhem verbonden, werd onlangs door de zorg van den heer *J. Knepelhout* verrijkt met eenige voorwerpen uit het afgebroken gedeelte der kerk te Oosterbeek, meerendeels bestaande in busten van mannelijke en vrouwelijke personen, die de gewelfbogen ondersteunden. Zij zijn in tufsteen uitgehouwen, zeer ruw van vorm en schijnen van hoogen ouderdom te getuigen. Men hoopt er in te slagen om ze van de dikke verkorst, waarmede zij in lateren tijd overtoegen zijn, te ontdoen en in haren oorspronkelijken vorm te herstellen.

De waterhoogte te Arnhem was den 24 dezer 0,90 el. De Rijnhoogte te Keulen was den 24 dezer 6 voet 6½ duim Keulsch peil (6 voet 6 duim Rijnlandsch).

Eene groote Belgische maatschappij heeft, naar verzekerd wordt, zich tot de Senaten der vrijsteden Hamburg, Bremen en Lubeck gewend, om concessie te vragen tot het aanleggen van een spoorweg tusschen Antwerpen en die drie Duitsche zeehavens. Het zou een werk van reusachtigen omvang zijn en ontzettend groote kosten vereischen. Onder anderen zou het leggen van groote bruggen over de Eems, de Wezer en de Elbe in het plan zijn begrepen.

Blijkens van Zr. Ms. Consul te Stockholm ontvangen opgave beliep de waarde der gedurende de eerste helft van 1856 van Stockholm naar Nederland uitgevoerde producten Ned. f 742,583, en naar de Nederlandsche kolonien Ned. f 56,988; die van den invoer uit Nederland de som van Ned. f 923,560, en uit de Nederlandsche kolonien Ned. f 152,992. Niet één vorig jaar levert eenig voorbeeld van een zoo levendig handelsverkeer tusschen Nederland en Stockholm, en men kan nu reeds aannemen dat de cijfers van het tweede halfjaar 1856 de vorenstaande nog zullen overtreffen. De Nederlandsche stoombooten, welke dit jaar de vaart op de Zweedsche havens hebben aangevangen, hebben ook vrij goede zaken gedaan, vooral die van eene niet te groote tonnemaat, door welke eene vracht van f 25 a f 30 is gemaakt. Het verdient opmerking dat stoomvaartuigen boven de 500 ton beschikbare ruimte in de Oostzeehavens zelden goede rekening maken.

Ingezonden Stukken.

Terwijl de geheele Stad met al hare Lanen enz. door Gaz als anderszins verlicht is, mag het eene schande gerekend worden, dat zulks in de Lijnbaanlaan ontbreekt, en vooral met dese donkere avonden, terwijl dien ten gevolge heden avond een Kind in eene der modderige Slooten genoemde Laan belendende is gevallen, en zonder zeer spoedige hulp gewis zoude zijn omgekomen.

Rotterdam, 25 November 1856.

Burgerlijke Stand.

ROTTERDAM den 25 November.

OVERLEDEN: J. Rademakers, weduwen, van D. Louer, 64 j. — A. A. Stellenaar, d., 10 j. — J. van Roggen, man van C. H. Evers, 78 j. — D. Willebrandts, z., 1 j. — C. Roduyt, z., 3 j. — P. Klop, z., 2 m. — M. C. Kersemeijer, wed. M. Meyners, 79 j. — J. Krouwel, d., 26 d. — G. Tichelman, z., 1 j. — G. A. B. Waterreus, jrn., 33 j. — J. L. Ernst, vrouw van M. J. de Bruyn, 32 j. BEVALLEN: E. Weberink, geb. Wieman, z. — M. C. van Zoelen, geb. Ras, z. — H. P. Bassant, geb. Miezegaas, z. — F. J. Antonietti, geb. Collé, d. — T. Lagewaardt, geb. Schegter, z. — A. C. F. van Gent, geb. Verroen, z. — G. Kuypers, geb. Louman, d. — A. van Pixteren, geb. Dirks, d. — J. Wollgahn, geb. Krijdewijs, z. — L. J. van der Velden, geb. Lutener, d. — J. Strang, geb. van Helden, d. — A. K. Clasie, geb. de Kedis Houtman, z. — M. W. van Oers, geb. Vester, z. — A. Boerendonk, geb. Beker Jansen, z. — M. Meerkamp van Embden, geb. Witteroos, d. — S. C. Sewing, geb. Bloem, d. — J. B. van der Kooy, geb. Smits, d. — C. Kerveyee, geb. de Kruyk, d. — S. Hoedemakers, geb. Liekens, z. — G. Eriugaard, geb. de Hooge, z. In de Courant van 23 November 11. staat: *Oudertrouw P. Meijer*, weduwen, 46 j., met H. van Woudenberg, jd., 29 j.; moet zijn: P. Meijer, weduwen, 44 j., met H. van Woudenberg, jd., 29 j.

231ste Staats-Loterij.

Prijzen van f 100 en daarboven.
1ste Klasse, 2de Lijst: N.º 5767 en 9493 ieder f 400; N.º 496, 7163, 12098, 14608, 15600, 16831 en 18293 ieder f 100.

Beetjdingen.

Nederland.

HELLEVOETSUIS 25 nov. (N. W., later N. ten W.) Gearriveerd *Colonel Evans*, Harnden, van Rye, en *Maasroom* (st.) v. Hamburg. — Vertrokken *Schedam* (st.) naar Londen en *Alert* (st.) naar Hull. De stoombooten *Ivanhoe*, naar Leith, en *Batavias*, naar Londen, liggen op de reede ten anker.

BRIELLE 25 nov. (N. W., storm, later N.) Niets gepasseerd. MAASSLUIS 25 nov. (N. W., buijig.) Niets gepasseerd. BROUWERSHAVEN 25 nov. (N., storm.) Niets gepasseerd. 's GRAVESANDE 24 nov. Aan den Hoek van Holland, onder deze gemeente, zijn angespoeld twee stukken van maamborden; op het een staat *Anna* en op het ander *Vol*.....

AMSTERDAM 25 nov. Aangaande het schip *Nederlands Welvaren*, kapit. *Brakke jr.*, van Pernau naar de Maas, te Pernau van het ijs doorsneden, wordt van daar van den 15 dezer gemeld, dat het in den nacht van den 12den, ter reede liggende, door het ijs lek geworden en dien zelfden nacht zonken was; het volk had zich mer de boot gered, zonder iets van het zijne te hebben kunnen bergen. — Het schip *Egbertus*, kapitein *Schrik* qq., van Amsterdam te Pernau aangekomen, mede gedeeltelijk behouden ter reede liggende, dreef nog niet het ijs op en neder, en was niet buiten gevaar.

TEXEL 24 nov. (N. — W.) Vertrokken *Diana* (st.) n. Londen. Terug uit zee *Stephens*, Thompson, bestemd n. Newcastle, met overgeworpen ballast en verstopte pompen.

VLISSINGEN 23 nov. Van Antwerpen de Schelde afgekomen en heden van deze reede vertrokken *Constitution* (st.) naar New-York.

Wettenslandsche Havens.

Aangekomen:

Te LISSABON 12 nov. de *Hoop*, Ouweland, van Amst. — Te BORDEAUX 22 nov. *Joachim*, Delhomme, van Batavia. — Te GENT 22 nov. *Hillechina*, Schuring, van Riga. — Te HAMBURG 22 nov. *Catharina Maria*, de Roth, van Zaandam, *Hermanna*, Velling, v. Londen, *Zeebloem*, Bakker, v. Cephalonia, en *Jacobus*, Lancker, van Smyrna en Tschesme. Op de ELVE 22 nov. *Helena Maria*, Hitman, van Bridgewater, en *Headrika*, Drewes, v. Londen. — Te PILLAU 20 nov. *Ondine* (st.), Bakema, van Stockholm.

Vertrokken:

Van CETTE 18 nov. de *Amstel*, van Duin, n. Rotterdam. — Van HAMBURG 21 nov. *Geestruide*, Rasker, n. Hoogezand. — Van BREMERHAVEN 20 nov. *Aurora*, Huisman, en *Janina*, Slevens, beiden n. Groningen. — Van WOLGAST 17 nov. *Janina*, Joosten, n. Denemarken. — Van PILLAU 20 nov. *Santa Maria*, Swart, n. Londen, en *Elsje*, Scherpier, n. Hull; 21 dito *Pter Gazusters*, Blok, n. Amst., *Dankbaarheid*, Struik, n. Antwerpen, *Jonge Timen*, Swiers, n. Leith, *Martha Alida*, Karst, n. Lynn, *Annagiena*, Frey, naar Christiania, en *Onderneming*, Lever, n. Engeland.

In de SOND gearriveerd: 20 nov. *Pier Gebroeders*, Woudstra, van Stertin naar Hull; *Christina*, Bekker, van Danczig naar Groningen; *Warrior* (st.), Warne, van Rotterdam n. Stertin; *Zeedragt*, Kamminga, van Windau naar Schiedam; *Pegasus*, Hoffmann, van Pernau, en *August*, Schulte, van Windau, beiden naar de Maas; *Twee Gebroeders*, Branbergen, van Petersburg naar Rotterdam, en *Tjapko Schuringa*, Drent, van Koningsbergen naar Amsterdam; — 21 nov. *Headrika Margaretha*, Korte, van Riga naar Londen; *Gebina van Delden*, Hoff, van Malmoe naar Firth of Forth; — 22 nov. *Friederiko*, Janssen, van Libau naar de Maas.

HOLTENAU gepasseerd 20 nov. *Johanna Christina*, Jonker, v. Heiligenhafen naar Holland.

RENSBURG gepasseerd: 18 nov. *Juliana Louisa*, Sprik, en 19 nov. *Granus*, van Urfesten, beiden van Riga naar de Wezer; 20 nov. *Margrietha Hendrika*, Datema, van Antwerpen n. Lubeck, en *Gesina Elstina*, Deen, van Petersburg naar de Noordzee.

TONNINGEN gepasseerd 20 nov. *Alida Margrietha*, Meijer, van Stockholm naar Dordrecht, en *Hermannia Gesina*, de Graaf, van Norden naar Kopenhagen.

Engeland.

Te LONDEN gearriveerd 21 nov. *Dolphijn*, Holman, van St. Petersburg; — in lading *Harmonie*, Kramer, en *Jonge Liefert*, Bakker, beiden n. Antwerpen; — uitgeklaard 20 *Jacobus*, v. Duyn, n. Amst. Te HULL 20 *Anna Elizabeth*, Brick, van Rott., en *Goede Verwachting*, Lieffijn, v. Gothenburg. Te SUNDERLAND 21 *Harriet*, Watson, van Rott. Te SHIELDS 20 *Orbit*, Shepherd, v. Dordrecht, *Taragon*, Cowper, v. Rott., en *Janina*, Olthoff, van Kampen; at *Jeanne Agatha*, Jager, v. Amersfoort. Te LEITH 19 *Riga*, Korter, v. Windau; 22 *Pieter*, Oostervink, v. Malmoe. Te PLYMOUTH 19 *Janina*, Eefting, van Taganrog. Te EXMOUTH 19 *Antonius Francina*, Gust, van Ibraïla. Te CARDIFF 19 *Antje*, Mulder, van Skibbereen; 20 *Johanna Elizabeth*, Spanjaard, van Cork. Te LIVERPOOL 20 *Farmer's Lass*, Llewellyn, v. Rott.; at *Prudence*, Hazewinkel, v. Livorno. Van PALMOUTH vertrokken 21 *Hilke*, Wey, naar Belfast.

De Ned. schooner *Zwaluw*, van N. naar W., was den 18 nov. op de hoogte van St. ALBANSHOOFD.

Het schip *Annagiena*, kapit. van der Woude, van Londen naar Hamburg, te LOWESTOFFE binnen, heeft den 20 november de reis voortgezet.

Gepraaid:

Den 12 sept., op 32 gr. ZB. en 10 gr. OL., *Helena*, Hagström, van Batavia n. Amsterdam.

Door kapitein de Boer, van Newcastle in het Vlie binnen: Den 19 nov., op de hoogte van Texel, *Juffer Garreits*, Klers, van Charlestown naar Hamburg bestemd.

Door kapitein Stam, met de *Activo* in Texel binnen: Den 21 nov., bij Portland, *Janje Eikema*, Eilts, van Messina naar Rotterdam (36 dagen reis).

Cargalijsien.

Rotterdam.

CONWAY, Three Susans, R. Jones. — 55,160 stuks Schalien of Leijen, Merrem en Co.

BONESS, Sézanna, W. Darnell. — 1 lading Gietijzer, C. L. Roehling en Co.
BONESS, William, Ward. — 1 l. IJzer, C. L. Roehling en Co.
STOCKTON, Accommodation, W. Willers. — 1 lading IJzer, G. Heilmann en Co.
STANGEMOUTH, Therese, A. Bruce. — 150 ton Gietijzer, E. de Jonge.
HULL, Irwell, J. Cross. — 200 t. Gietijzer, E. S. de Jonge.
Amsterdam.
BATAVIA, Waalstroom, Mellink. — 3486 b. Koffij, 931 kan. Suiker, 519 sch. Tin, 40 st. Sapanhout en 1318 boss. Bindrotting, N. H. M.
BATAVIA, Bellatrix, Sandberg. — 8410 b. Koffij, 686 sch. Tin, 50 st. Sapanhout en 657 boss. Bindrotting, N. H. M.
CHARLESTON, Johanna Brons, Bouman — 1 lading Masten, Blaauw en Co.
LONDEN, Anna Catharina, Drent. — 1 partij Verwhout, Gebr. Bottenheim, 125 st. Mahonyhout, Order.
LONDEN, Diana, Hunt. — 11 v. en 16 b. Koffij, N. H. M.; 515 d. Vijn; Alstorpius en v. Hemert; 16 k. Metaal, Z. Kemper; 3 k. dito, Surie en Liengeman; 20 k. Blijk, Gebr. van der Vliet; 6 v. Vijn, J. Rahder; 13 v. Koopm., Vred. B. Gleim en Zo.; 3 v. Tabak, G. en A. van Gelder en Co.; 1 k. Koopmans, Erve Wijnbiller, 31 v. 3 k. en 5 b. Droogerijen, van Enst en Dijk; 35 v. Koffij en 6 cer. Amandelen, Gebr. Nieuwenkamp; 96 b. Katoen, 8 p. Rom, 6 v. Vijn, 18 cer. Amandelen, 12 k. Vilt, 259 k. Thee, 7 1/2 tierj. Melasse, 10 v. Krenten, 35 v. Rosijnen en 12 k. Koopm., Order.
MEMEL, Alida, Harding. — 1 lad. Hout, Eltsbacher en Co.
BREMEN, Anna Hendrika, Dölling. — 29 v. Tabak, Reynvaan en Zo.; 23 v. dito, Order.

In lading liggende Schepen.

Te Rotterdam.
BATAVIA en SAMARANG en eventueel SOERABAJA, voor Passagiers en Goederen, het buitengewoon snelzield gekoepd Nederl. Barkschip *Maarten van Rossum*, kapit. G. F. Rijken, hebbende ruimtende Inrigtingen voor Passagiers en goederen, een gekwalificeerd Scheep-Doctor. Adres bij de Reeder van *Overzee*, G. J. Co., of bij de Caragoers R. A. van Baten, te Rotterdam.
BELFAST, het Nederl. Kopschip *Friendship*, kapit. T. F. Bakker. Adres ten kantore van *Kuyper, van Dam en Smier*.
BERGEN, het Noordsch Jagtschip *Dahles Mende*, kapit. O. Dahl. Adres ten kantore van *Kuyper, van Dam en Smier*.
BERGEN, het Nederl. Schoner-Kopschip *Gier*, kapit. B. G. Lambach. Adres ten kantore van *Kuyper, van Dam en Smier*.
JAVA, mede voor Passagiers, waartoe voortdurend is ingerigt, het nieuw extra op de zeegevoerde Nederl. Barkschip *Christiaan*, kapit. J. A. Klayenberg, hebbende een gekwalificeerd Scheep-Doctor. Adres ten kantore van *Kuyper, van Dam en Smier* en *Hudig en Blokhuyzen*.
VEREDEL, het Nederl. Schoonstelschip *Zeus*, kapit. J. van der Vliet. Adres bij *Kuyper, van Dam en Smier*.
Te Vlaarangen:
SINGAPORE, het Nederl. Hoopkopschip *Jonge Wouter*, kapit. M. Kuykersteijn, en spoedig te vertrekken. Adres ten kantore van *Kuyper, van Dam en Smier*.

Bevestigingen.
SPANJE 14 pc. 241, dito 3 pc. 304.
FRANKRIJK 5 pc. 51, 55. Spanje 25 pc. 231, dito Binnenlandsche 3 pc. 38.
LONDEN den 25 November.
De Oostenrijksche guld, 100 guld (p. 224) f. 100.
Mexico 3 pc. 224, 225, 226, 227, 228, 229, 230, 231, 232, 233, 234, 235, 236, 237, 238, 239, 240, 241, 242, 243, 244, 245, 246, 247, 248, 249, 250, 251, 252, 253, 254, 255, 256, 257, 258, 259, 260, 261, 262, 263, 264, 265, 266, 267, 268, 269, 270, 271, 272, 273, 274, 275, 276, 277, 278, 279, 280, 281, 282, 283, 284, 285, 286, 287, 288, 289, 290, 291, 292, 293, 294, 295, 296, 297, 298, 299, 300, 301, 302, 303, 304, 305, 306, 307, 308, 309, 310, 311, 312, 313, 314, 315, 316, 317, 318, 319, 320, 321, 322, 323, 324, 325, 326, 327, 328, 329, 330, 331, 332, 333, 334, 335, 336, 337, 338, 339, 340, 341, 342, 343, 344, 345, 346, 347, 348, 349, 350, 351, 352, 353, 354, 355, 356, 357, 358, 359, 360, 361, 362, 363, 364, 365, 366, 367, 368, 369, 370, 371, 372, 373, 374, 375, 376, 377, 378, 379, 380, 381, 382, 383, 384, 385, 386, 387, 388, 389, 390, 391, 392, 393, 394, 395, 396, 397, 398, 399, 400, 401, 402, 403, 404, 405, 406, 407, 408, 409, 410, 411, 412, 413, 414, 415, 416, 417, 418, 419, 420, 421, 422, 423, 424, 425, 426, 427, 428, 429, 430, 431, 432, 433, 434, 435, 436, 437, 438, 439, 440, 441, 442, 443, 444, 445, 446, 447, 448, 449, 450, 451, 452, 453, 454, 455, 456, 457, 458, 459, 460, 461, 462, 463, 464, 465, 466, 467, 468, 469, 470, 471, 472, 473, 474, 475, 476, 477, 478, 479, 480, 481, 482, 483, 484, 485, 486, 487, 488, 489, 490, 491, 492, 493, 494, 495, 496, 497, 498, 499, 500, 501, 502, 503, 504, 505, 506, 507, 508, 509, 510, 511, 512, 513, 514, 515, 516, 517, 518, 519, 520, 521, 522, 523, 524, 525, 526, 527, 528, 529, 530, 531, 532, 533, 534, 535, 536, 537, 538, 539, 540, 541, 542, 543, 544, 545, 546, 547, 548, 549, 550, 551, 552, 553, 554, 555, 556, 557, 558, 559, 560, 561, 562, 563, 564, 565, 566, 567, 568, 569, 570, 571, 572, 573, 574, 575, 576, 577, 578, 579, 580, 581, 582, 583, 584, 585, 586, 587, 588, 589, 590, 591, 592, 593, 594, 595, 596, 597, 598, 599, 600, 601, 602, 603, 604, 605, 606, 607, 608, 609, 610, 611, 612, 613, 614, 615, 616, 617, 618, 619, 620, 621, 622, 623, 624, 625, 626, 627, 628, 629, 630, 631, 632, 633, 634, 635, 636, 637, 638, 639, 640, 641, 642, 643, 644, 645, 646, 647, 648, 649, 650, 651, 652, 653, 654, 655, 656, 657, 658, 659, 660, 661, 662, 663, 664, 665, 666, 667, 668, 669, 670, 671, 672, 673, 674, 675, 676, 677, 678, 679, 680, 681, 682, 683, 684, 685, 686, 687, 688, 689, 690, 691, 692, 693, 694, 695, 696, 697, 698, 699, 700, 701, 702, 703, 704, 705, 706, 707, 708, 709, 710, 711, 712, 713, 714, 715, 716, 717, 718, 719, 720, 721, 722, 723, 724, 725, 726, 727, 728, 729, 730, 731, 732, 733, 734, 735, 736, 737, 738, 739, 740, 741, 742, 743, 744, 745, 746, 747, 748, 749, 750, 751, 752, 753, 754, 755, 756, 757, 758, 759, 760, 761, 762, 763, 764, 765, 766, 767, 768, 769, 770, 771, 772, 773, 774, 775, 776, 777, 778, 779, 780, 781, 782, 783, 784, 785, 786, 787, 788, 789, 790, 791, 792, 793, 794, 795, 796, 797, 798, 799, 800, 801, 802, 803, 804, 805, 806, 807, 808, 809, 810, 811, 812, 813, 814, 815, 816, 817, 818, 819, 820, 821, 822, 823, 824, 825, 826, 827, 828, 829, 830, 831, 832, 833, 834, 835, 836, 837, 838, 839, 840, 841, 842, 843, 844, 845, 846, 847, 848, 849, 850, 851, 852, 853, 854, 855, 856, 857, 858, 859, 860, 861, 862, 863, 864, 865, 866, 867, 868, 869, 870, 871, 872, 873, 874, 875, 876, 877, 878, 879, 880, 881, 882, 883, 884, 885, 886, 887, 888, 889, 890, 891, 892, 893, 894, 895, 896, 897, 898, 899, 900, 901, 902, 903, 904, 905, 906, 907, 908, 909, 910, 911, 912, 913, 914, 915, 916, 917, 918, 919, 920, 921, 922, 923, 924, 925, 926, 927, 928, 929, 930, 931, 932, 933, 934, 935, 936, 937, 938, 939, 940, 941, 942, 943, 944, 945, 946, 947, 948, 949, 950, 951, 952, 953, 954, 955, 956, 957, 958, 959, 960, 961, 962, 963, 964, 965, 966, 967, 968, 969, 970, 971, 972, 973, 974, 975, 976, 977, 978, 979, 980, 981, 982, 983, 984, 985, 986, 987, 988, 989, 990, 991, 992, 993, 994, 995, 996, 997, 998, 999, 1000.

Prijzen der Buitel. Coupons

en UITGELOTE OBLIGATIEN.	
AMSTERDAM den 24 November.	
Metaaliek.....	f 27. 90.
Nat. Met. Coup.....	— — —
Napelsche.....	— — —
Div. Eng. in £.....	11. 60.
Eng. Russen.....	11. 60.
Fransche.....	55 1/2.
Belgische.....	55 1/2.
Prussische.....	34 1/2.
Spaansche Pijst.....	f — — —
Hamb. Russen.....	36 1/2.
Russ. in Zilver R.....	36 1/2.
Poolsche in f.....	27 1/2.
Coup. Port. 1 Jan. 1848	— — —
per £ 2.....	— — —
Spaans. Coup. per fr.....	— — —
Papier Mand.....	— — —

Marktberigten.

ROTTERDAM den 25 November.
GRANEN. Tarwe: 160 & 161 v. Renti, 375.
BUTER. Beste kwaliteit / 49, 2de dito / 47 a / 48.
SCHIEDAM den 25 November.
GRANEN. Verkocht: Rogge 142, 145 & Archangel / 242 6/w., 250 3/m.; 144 & dito / 244 cont., / 246 6/w.; 142 & Peterab. / 228 cont., / 230 6/w. Gerst: 130 & Mannheim / 243 cont., / 245 6/w.
MOUTWIJN..... per Ned. Vat. zonder Fust. / 25. — } zonder
JENKVER..... per 2 J..... } 30. 50 de
AMST. PROF..... } 31. 75 belasting.

Handelsberigten.

AMSTERDAM den 25 November.
PALMOLIE. De geannonceerde veiling van 1265 v., netto ca. 480,000 Ned. f., aangebragt per *Decima*, van Old-Calabar, gaat niet door, als zijnde deze partij uit de hand verkocht.
LIVERPOOL den 23 November.
KATDEN op veranderende prijzen met verkoopen van 6000 b.
ANTWERPEN den 24 November.
RIJST blijft gesouteneerd. Heden werd de verkoop bekend van ca. 2500 z. uncleaned Arracan per *Lucetta* en 3000 z. Paddy per *Tippoo Sah*. Van gepeld Arracan werden verkocht bij kleinigheden 1000 b. — VRUCHTEN. Voortdurend zijn verkocht ca. 2000 matten Gamadre Vijn per *Martha Brader*, henevens nog uithezelde schip voor consumtie ca. 1150 matten Faro dito. De beste prijzen zijn voor beiden in consumtie, de Faro fr. 6. 80, de Gamadre fr. 7. 80. — OLIE. Heden werden hiervan verhandeld 6 f. Lissabonsche tot gesouteneerde prijzen. — HONIG. Tot veranderende prijzen werden heden eenige fusten Havana omgezet. — HART. Ca. 200 v. bruine Amerikaans. vonden heden koopers tot f. 2 1/2. — SUIKER. Gefinaneerd met omzettingen van 60,000 kil. L. en S. — GRANEN. Zaterdag namiddag zijn voor uitvoer gedaan ca. 2000 hect. roode Amerik. Tarwe tot f. 144 per 80 kil. en heden nog 1400 hect. dito dito tot geheimen prijs. De markt sluit evenwel stil. Van Zaai Lijnzaad zijn verkocht 50 v. puik tot fr. 65 per vaatje.

AVIGNON den 22 November.

MERRAPPEN. De markt was heden ferner, en voor Wortels tot fr. 44 a 45 voor roos en fr. 48 a 49 voor 3jarige Palud komen talrijke koopers te voorschijn. Gemalen weinig gevraagd. Van Napels berigt men dat het restant van het gewas tot eene verhooging van 25 % is afgedaan.
MARSEILLE den 23 November.
SUIKER. Ruwe met omzettingen van slechts 450 f. van de Fransche Antilles tot fr. 41 in ent. Gefinaneerd op veranderende prijzen. De noteringen zijn in ent.: Broeden zonder papier fr. 52. 50, met papier en 7 % fr. 51 a 51. 50, gebroken fr. 51. 50. — KOFFIJ. Heden zijn drie ladingen aangekomen, zijnde de *Hebe* met 2864 z., de *Jenne Baptisten* met 4000 z. en de *Galileo* met 1850 z. De markt blijft stil en de verkoopen, bedragende gezamenlijk 15 a 1800 z. Rio, worden genoteerd op fr. 85 a 64 ent. — OLIE. Olijs iets hooger. Op levering zijn eenige orders uitgevoerd tot fr. 118. 76 per hect. en 1000 hect. Tunis op levering in Dec. tot fr. 120. 30. Lijn schaarsch en wordt veel voor het buitenland gezocht; disp. wordt betaald met fr. 103. 60 a 104. 20. Raap wordt bij kleinigheden betaald met fr. 131. 25 per hect. — ZEEP zeer gezocht en gaat vtug af tot de volgende prijzen: ligt- en donkerblauwe in ent. tot fr. 72 per 100 kil., witte dito fr. 92 a 95, zachte fr. 73 a 74. 50. — GRANEN. Behalve eenige orders voor Spanje blijft de markt in zeer kalme stemming. — WISSELKOERS. Londen 90/d. 28. 87 1/2 p. en 24. 85 g. Amsterdam 90/d. 212 p. 211 g. Hamburg 90/d. 187 p. 186 g. Weenen 90/d. 235 p. 234 g.

HAMBURG den 22 November.

GRANEN. Tarwe in loco zonder verandering en stil. Voor uitvoer op het voorjaar slaauw en zonder vraag. Rogge even zoo slap. KOFFIJ onveranderd. — RAAPOLIE op November mk. 33. 4, of Mei mk. 30. 6 a 30. 4. — DISCONTO 5 1/2 %.
STETTIN den 22 November.
GRANEN. Tarwe, Rogge en Gerst allen in loco slaauw. — RAAPOLIE even zoo. — LIJNZAAD van Pernau gedaan tot rth. 18.
RIGA den 22 November.
LIJNZAAD. Tot heden zijn hiervan niet meer dan 2000 t. voor België verscheent.
NEW-ORLEANS den 6 November.
KATOEN. Sedert de laatste berichten, per *Canada* ontvangen zijn de prijzen 1/2 c. gestegen. De verkoopen van heden bedragen 7000 b.; voor midding is betaald 1 1/2 a 1 1/4 c. — VRUCHTEN laag. WISSELKOERS op Engeland 9 1/2 % premie.
Den 7 November.
KATOEN. Stille markt bij veranderende prijzen. — VRUCHTEN naar Liverpool 1 a 3 d.
NEW-BEDFORD den 2 November.
SPERMACEET-OLIE gevraagd. Er is 250 fust. tot geheimen prijs gedaan, doch men veronderstelt niet langer. — TRaan gedaan en zonder handel. — MEEL zonder omgang.
WILMINGTON den 5 November.
TERPENTIJNOLIE 1 c. hooger, doch met weinig zaken. Heden zijn gedaan 1804 vaten tot 38 a 39 c.
LOUISVILLE den 1 November.
TABAK. Alle inyorderingen van dezelve zijn heden gesloten; de opbrengst heeft dit jaar 3381 v. meer dan in 1855 bedragen. De prijzen zijn hoog met weinig variatie van het Voor- tot het Najaar. Tot in Juli zijn Lugs betaald met d. 5 a 6, toen men den gunstigen afsloop van den oogst vernam. Van dat oogenhik zijn de prijzen voortuitgegaan en nog stijgende. Bij groote behoefte kwam nog de speculatiegeest, zoodat de aanvoeren ongenoegaam geworden.

Advertentien.

Heden overleed, na een langdurig en smartelijk lijden, onze geachte Tante, Mejufvrouw MARIA CORNELIA LOBBEREGT, in den ouderdom van bijna 50 jaar, betreurd, door hare Betrekkingen en vele Vrienden.
T. A. R. UYS,
H. DE BIE,
Executeurs Testamentaire.
Rotterdam
23 November 1856.

Nederlandsche RHIJNSPOORWEG-MAATSCHAPPIJ.

De DIRECTIE brengt ter kennis van het Public dat van af Heden, de van de Stations **AMSTERDAM, ROTTERDAM, UTRECHT** en **ARNHEM**, afgezonden wordende **GOEDEREN-WAGENS**, onmiddellijk en zonder te worden **OVERGELADEN**, naar de volgende Stations doorloopen, als: **HARBURG, HANNOVER, CELLE, BRUNSWIK, LEIPZIG, DRESDEN, RUHRORT, DUSSELDORP** en **MINDEN**. De naar **BREMEN** bestemde **Goederen** moeten vooreerst nog te **MINDEN** overgeladen worden.
Amsterdam den 22 November 1856.
De Directie der Nederlandsche Rijnspoorweg Maatschappij,
C. W. HESLEDEN, *President.*
J. C. 'S JACOB, *Secretaris.*

DE ZALF EN PILLEN VAN HOLLOWAY
zijn het beste middel dat er bestaat ter Genezing van Huidaftekte.
De jongste Zoon van K... N... te Broek in Waterland, w. lijdende aan eene hevige Huidaftekte, welke dit Kind zeer ellendig maakte. Daar de Moeder reeds alle middelen had te baat genomen om hem te doen genezen en dit zonder gevolg bleef, was zij ontroostbaar deswege en klaagde haren nood aan eene vriendin; deze ried haar aan de **Zalf en Pillen van Holloway** te gebruiken. De Moeder besloot daartoe en tot hare ontzprekelijke vreugde was het Kind in zes weken tijds volmaakt hersteld.
Zijn op franco aanvraag a contant te bekomen bij den Heer **J. M. VAN RENESSE**, Depothouder te 's Gravenhage; aan het Hoofd-Depôt bij den Heer **J. STRAATMAN**, te 's Hertogenbosch; alsmede in *Holloway's Establishment te Londen, 244, Strand, en te New-York, 80, Maiden-Lane.*
DOOR HET VERMEERDERD DEBIET ZIJN DE OP NIEUW VERMINDERDE PRIJZEN NU DE VOLGENDE:
DOOSJES PILLEN van f 0. 80, f 1. 85, f 2. 00, f 6. 75, f 13. 50, f 20. 50.
POTJES ZALF.... " 0. 80, - 1. 85, - 3. 00, - 7. 05, - 13. 85, - 20. 95.

Openbare Verkoopng.

De Notaris VAN DER WAYFORT, residerende te Ridderkerk, is voornemens op Vrijdag den 28 November 1856, des voormiddags ten 10 ure, in het *Nederlandsch Koffijhuis*, bij J. ZAAN, te Dordrecht, te verkoopen:
1.° Vijf Bunders 60 Roeden 2 Ellen **WEILAND**, gelegen onder de gemeente en in den polder van Heerjansdam, Kadaster n.° 28, 29, 30, 31 en 32. — 2.° Een **ARBEIDERSHUIS, LOODSEN** en **ERF**, staande en gelegen te Heerjansdam, in de Dorpstraat, Kadaster n.° 516 tot en met 519. — 3.° Een **ARBEIDERSHUIS, LOODSEN** en **ERF**, staande en gelegen te Kleine Lindt, Kadaster n.° 348 tot en met 352 en 773. — 4.° Een **HUIS, LOODSEN, ERF** en **Twée AVELINGEN**, staande en gelegen te Oost- en West-Barendrecht, aan den Noldijk, Kadaster sectie D, n.° 690 tot en met 698 en 706 tot en met 709.
Het Perceel N.° 1 is verhuurd tot Kersmis 1862, voor f 300 den hoop in het jaar, en de drie overige Percelen tot den 3 Mei 1858. Alles breeder bij Bijjetten omschreven. Nadere onderrigting te bekomen ten Kantore van voornoemden Notaris.
** VAN DER MEER & VERBRUGGEN, te Rotterdam, hebben uitgegeven en verzonden:

Dr. J. J. van Oosterzee.

VERSPREIDE LEERREDENEN.
1843 — 1855.
494 Bladz. gr. 8°. Prijs ingenaaid f 3. 75.
Gebonden in Verg. Linnen-Band... 4. 30.
VERSPREIDE (NIEGEN) LEERREDENEN.
Prijs f 1. 75.
Dit Bundeltje bevat de volgende LEERREDENEN: Afscheidsrede te Bemnes. — De Zaligheid der Hongerigen en Dorstigen naar Gerechtigheid. — Klein Geloof. — Het Licht in den Nacht. — Het éénig Rustpunt. — Eene Avondmaals-Vraag. — Christelijke Morgen-Betrachting. — Naaman de Syriër. — De Brief aan Philémon.
Deze dienen ter Completering der vroeger afzonderlijk uitgegevene Leerredenen. Men zie verder het bericht alom gratis te bekomen.

Wisselkoersen.

ROTTERDAM den 25 November.
Londen..... 2 maanden f 11. 52 1/2, kort f 11. 87 1/2.
AMSTERDAM den 25 November.
Hamburg 2 maanden 34 1/2 geld. Londen... 3 maand. — — geld.
idem... 1 gld. .... 35 1/2. Lissabon... 3 — — — 40.
Londen... 2 maanden 11. 52 1/2. Porto..... 3 — — — 40.
idem... 1 gld. .... 11. 65. Peterab... 7 — — — 152 1/2.

SALON DES VARIÉTÉS,

te Rotterdam, in de Lombardstraat; onder Directie van **EDUARD BAMBERG**. Op WOENSDAG den 26 NOVEMBER 1856. Eene laatste Voorstelling van HET HUWELIJK VOOR DE TROM, gróte Vaudeville, in 3 bedrijven, met nieuwe Decoratien en Costumes. — Aanvang ten 8 ure, om ten 11 ure te eindigen. Entree 75 Cents in consumtie. Uit hoofde van een uitnodigen in den Schouwburg te Delft, zal er op **MORGEN DONDERDAG GEENE VOORSTELLING** in de *Salon des Variétés* plaats hebben.
Te Rotterdam, bij **ARRENBURG & VAN REYN.**